

Nord-Norges muligheter og utfordringer

Erlend Bullvåg

KPB

eb@kpb.no

90649591

Litt reklame: Vi er KPB

- Nord-Norges ledende selskap innen nærings og samfunns analyse, innovasjonsprosesser og bedriftsutvikling med 23 ansatte i Bodø
- Vi er kunnskapsdrevet og gir kraft til nye ideer og økt verdiskaping i Nordland
- Vi har landsdelens største nettverk; lokalt, regionalt og nasjonalt og hjelper hvert år hundrevis av bedrifter. Vi er også SIVA partner og del av det nasjonale virkemiddel apparatet.

Muligheter og utfordringer

- Tegn til sterk oppbremsing pga rente, i BA, varehandel, reiseliv og investeringer i industri og havbruk
- Store nasjonale variasjoner, der Nord Norge / går noe bedre enn landet totalt
- Spesielt kysten merker redusert etterspørsel fra laksenæringen og økende usikkerhet i rammevilkår
- God kronekurs stimulerer eksport generelt, og det vinner landets 4 største oppdrettsfylke på når en kombinerer med industri
- Uklare rammebetingelser for ny grønn industri hindrer investeringer i Norge

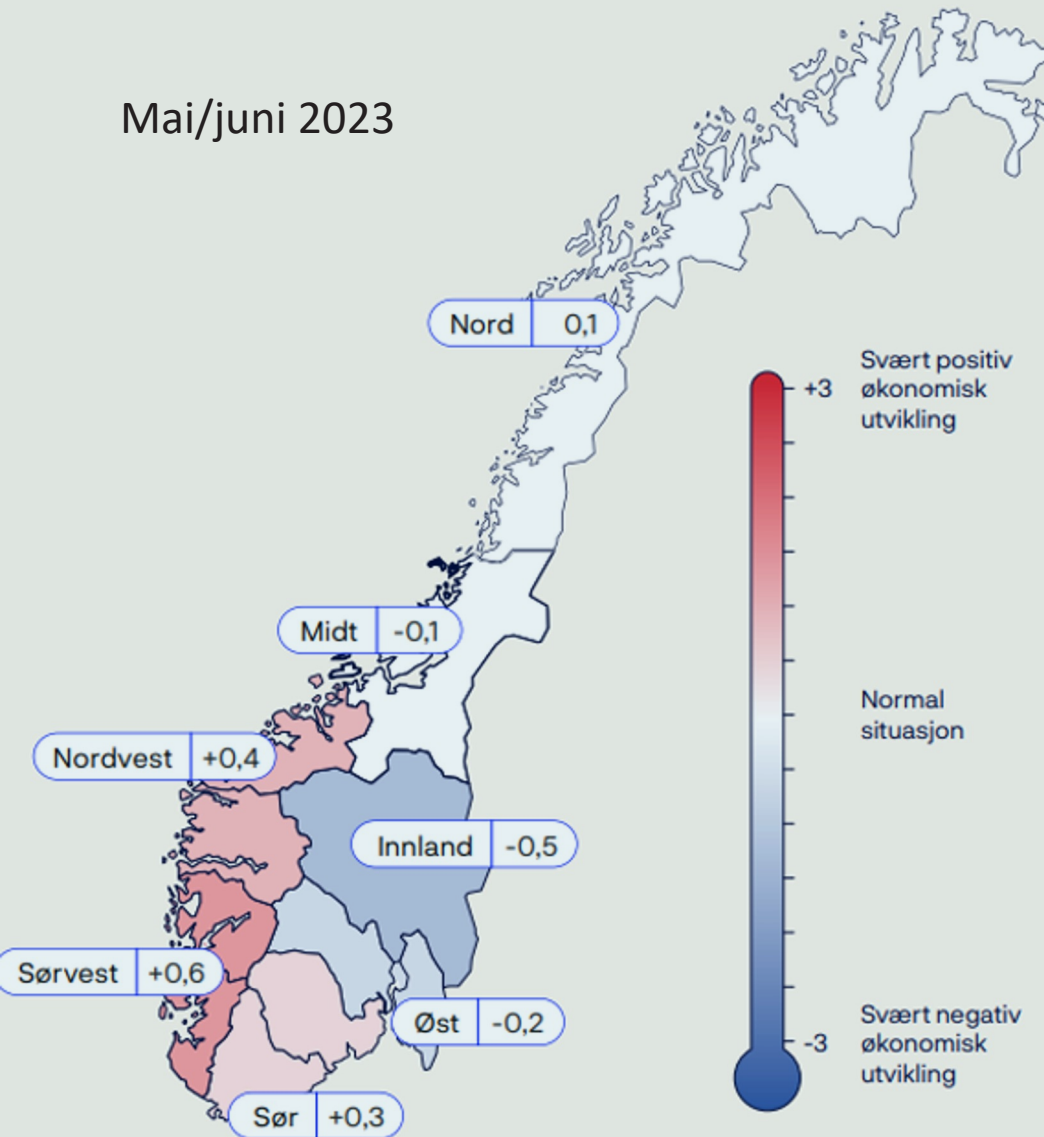

Makrobilde

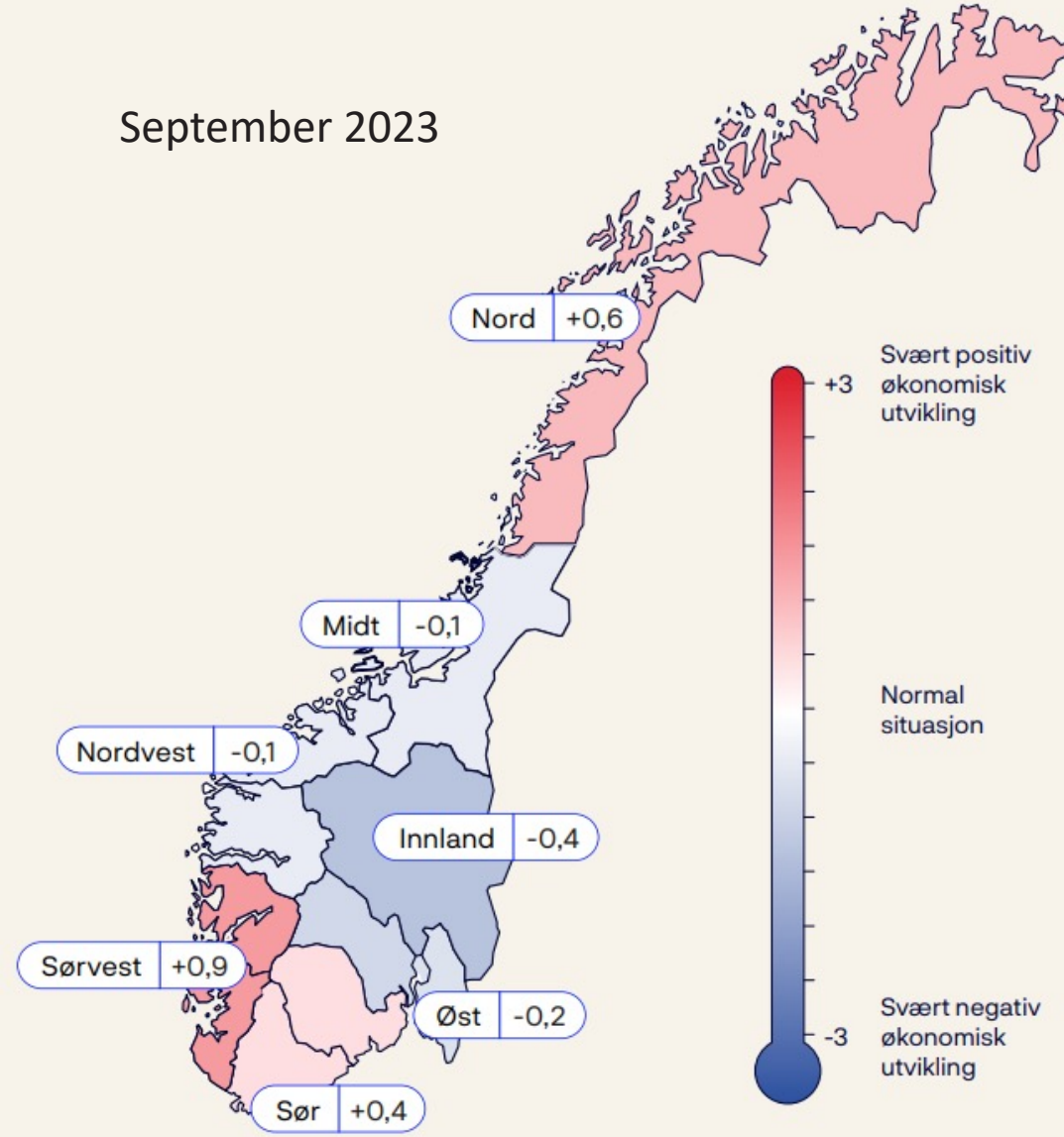

Konjunkturoendringer i Nord Norge høsten 2023

Mai/juni 2023

September 2023

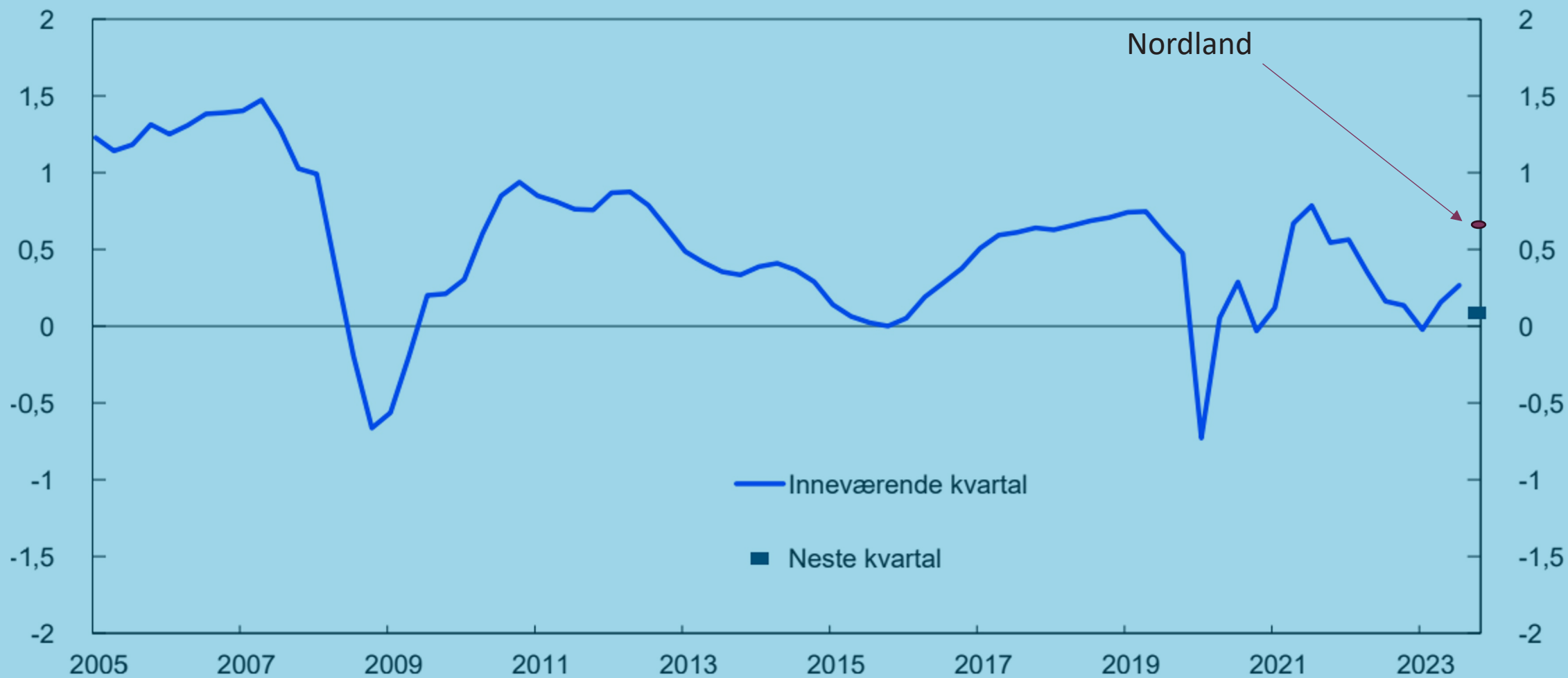
Oppsummert

- To sektorer med stabil utvikling (Industri (noe økende) og tjenesteyting)
- To sektorer med svært positive konjunktur (havbruk samt olje, gass og energi)
- To sektorer med særlig svake konjunkturer (Bygg og anlegg (bliger), og varehandel (kapital og luksus))

Samlet produksjonsvekst (konjunktur). Norges Bank

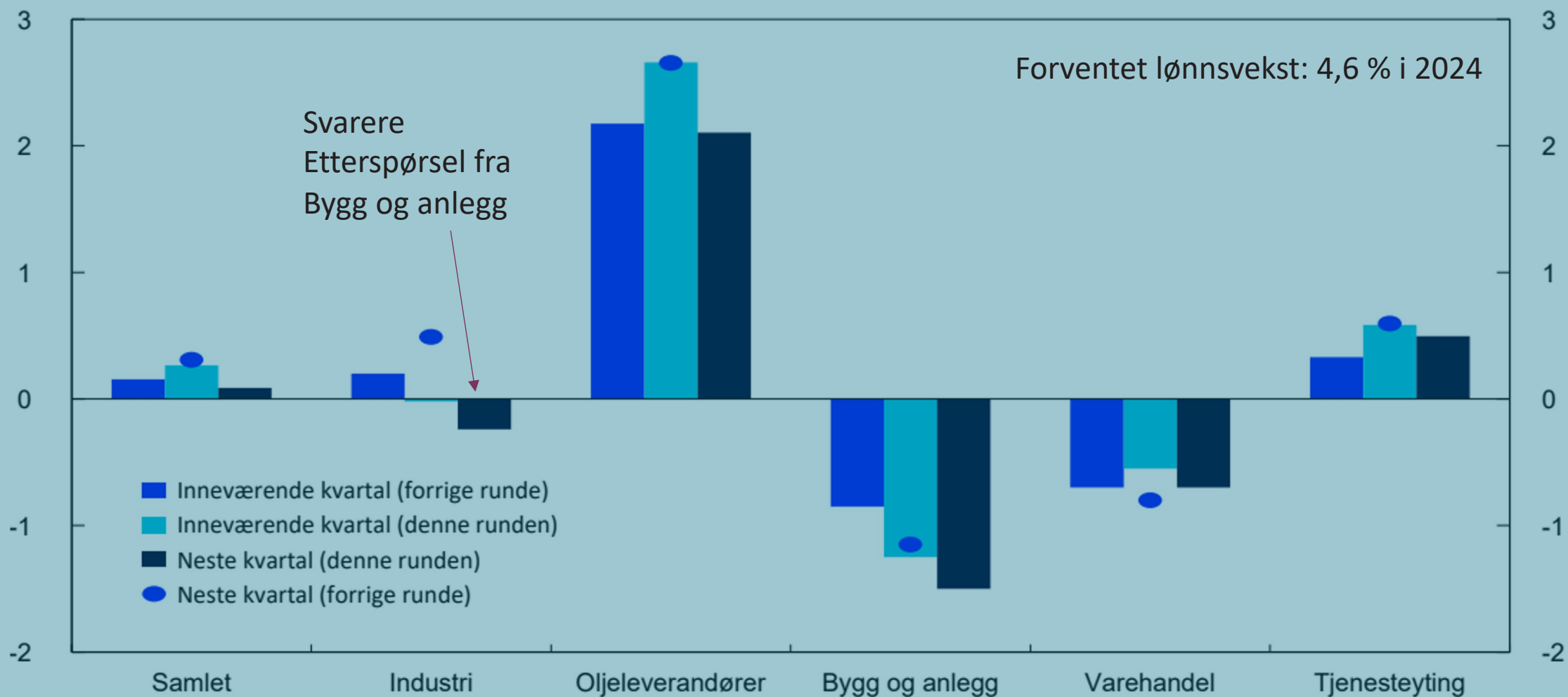
Forventet vekst inneværende kvartal og neste kvartal. Sesongjustert. Prosent

Samlet produksjonsvekst per næring (konjunktur per næring). Norges Bank

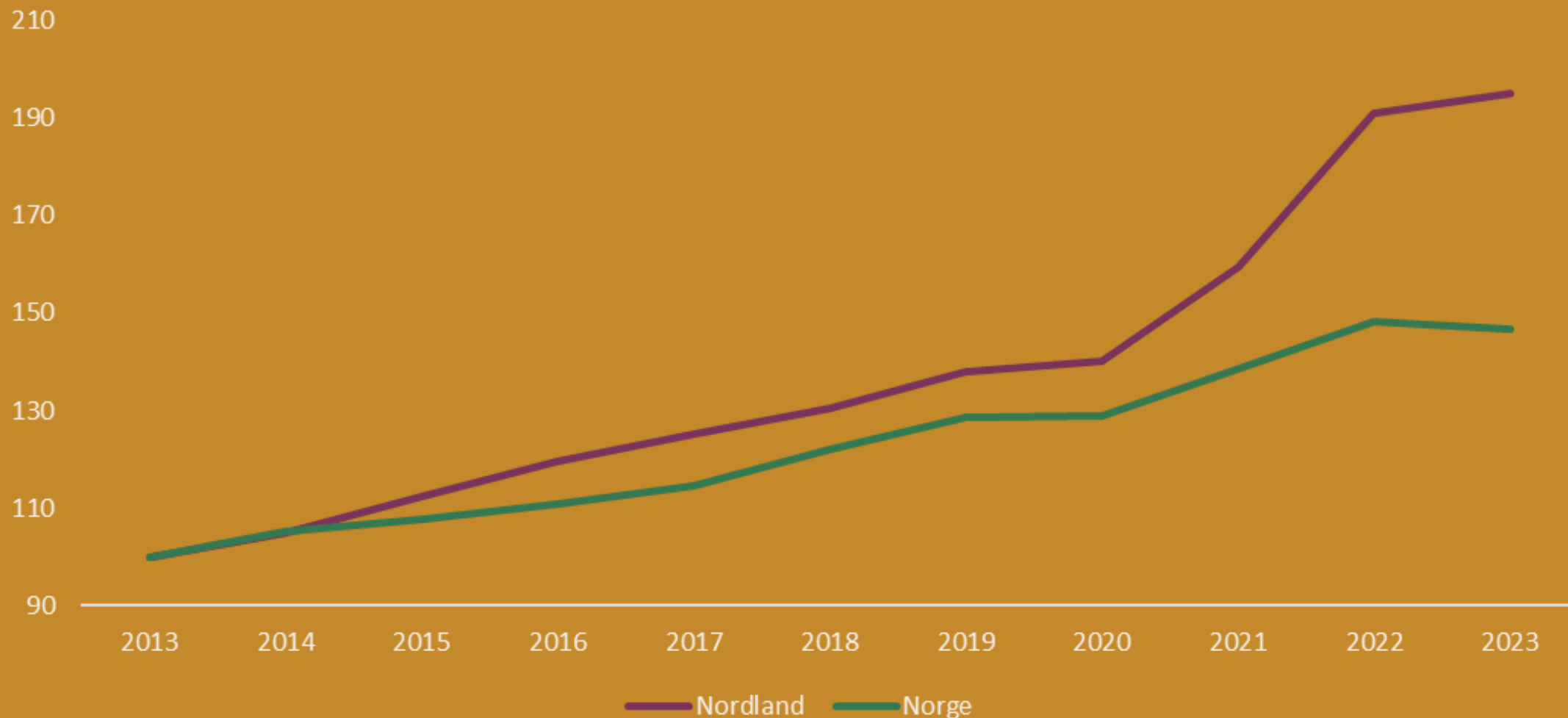
Forventet vekst inneværende kvartal og neste kvartal. Sesongjustert. Prosent

Gir denne aktivitetsutviklingen i Nordland (indeks av omsetning løpende kroner)

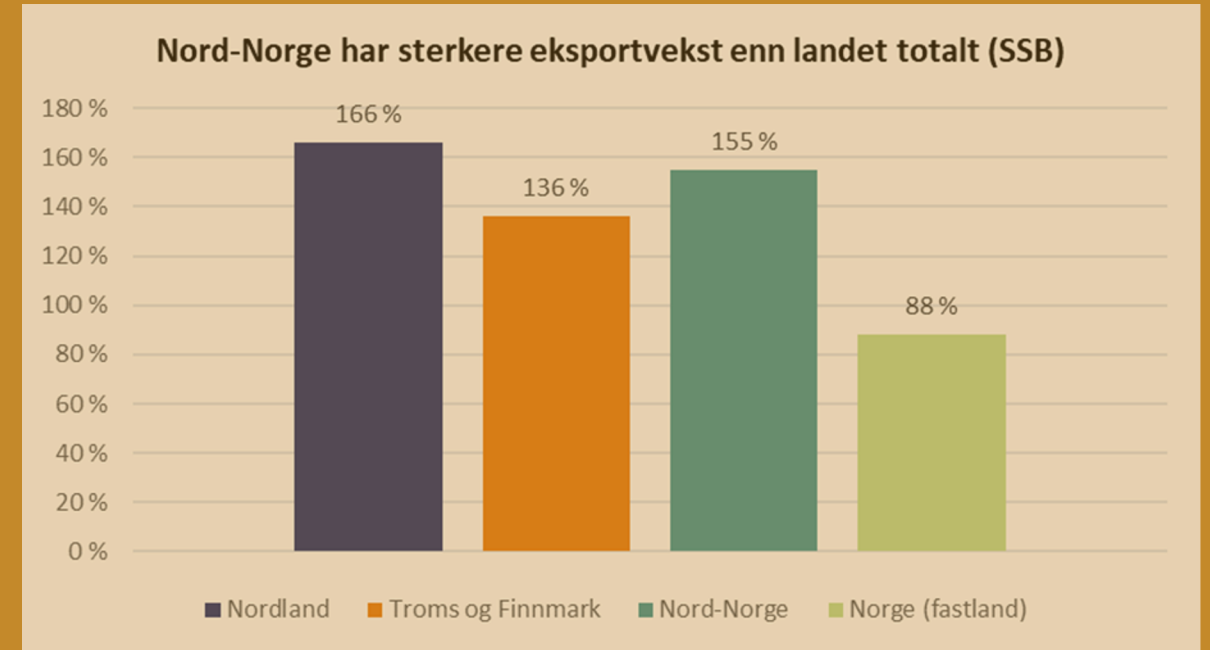
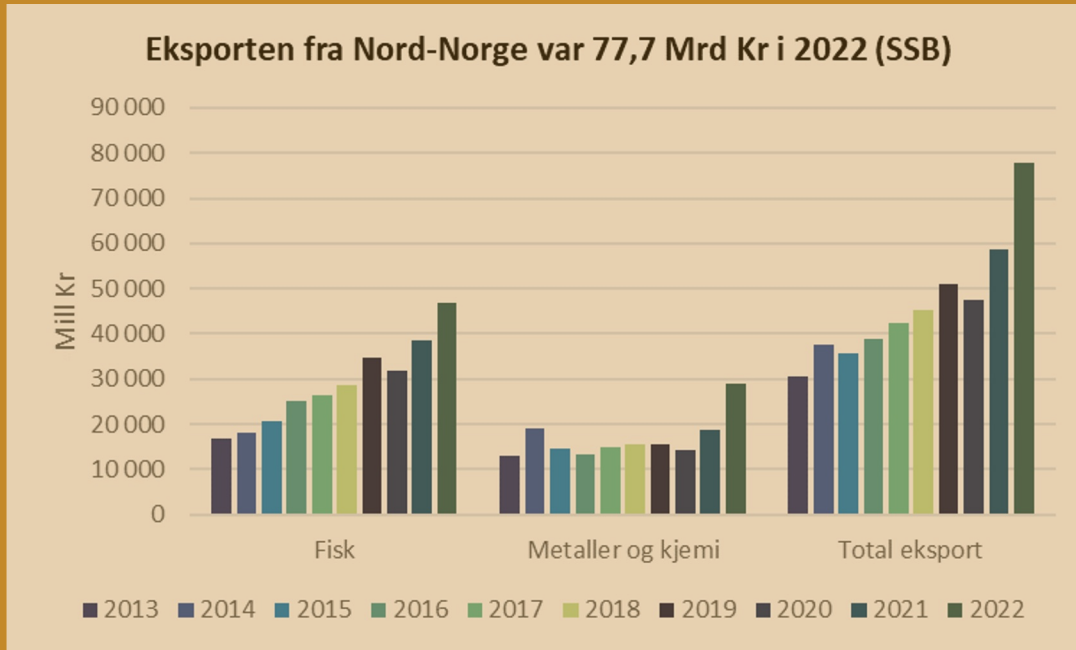
Utvikling i omsetning Nordland og Norge. Løpende kroner. Indeks der 2013=100

Svak krone gir eksportboost

Det er en betydelig høyere eksportvekst fra næringslivet i Nord-Norge enn for landet som helhet, dette må i stor grad tilskrives økte priser i det internasjonale markedet på fisk og metaller og økt etterspørsel

Arbeidsmarkedet

Ledige i prosent av arbeidsstyrken Norge

Helt ledige

Ledighet Nordland: 1,3 %

Helt og delvis ledige Nordland er 2,1

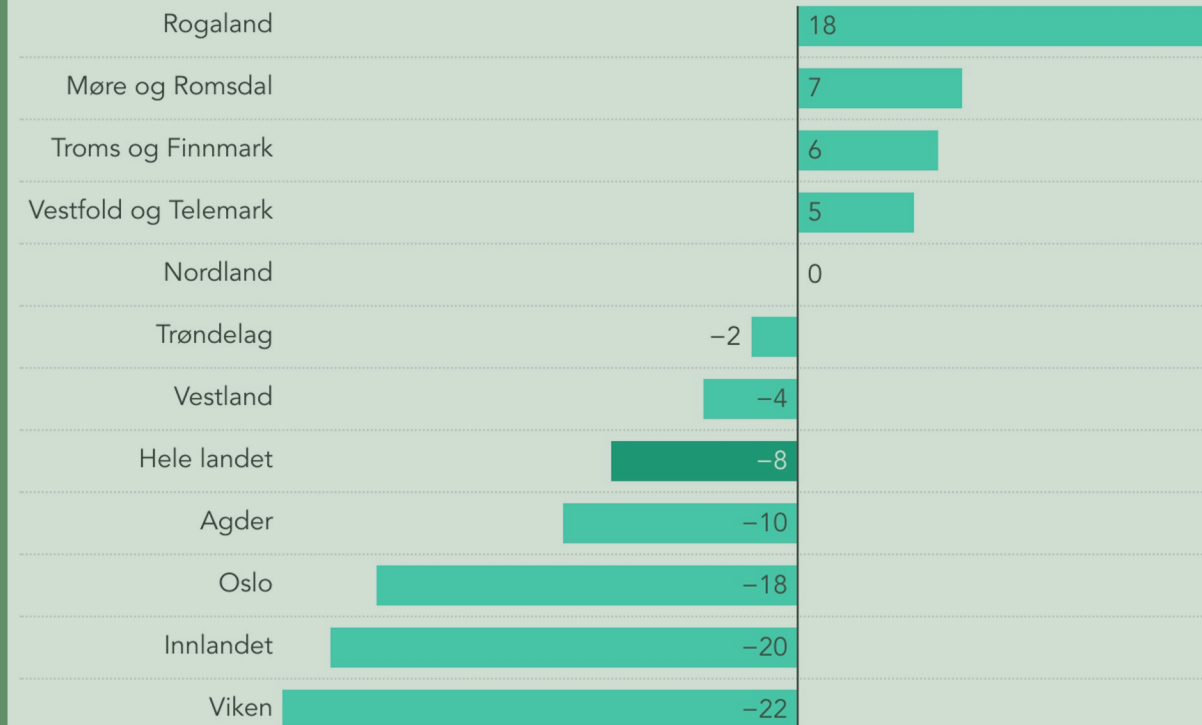
%

Næringslivets etterspørsel etter arbeidskraft, per fylke

Sysselsettingsutsikter per fylke

Differanse andel som skal øke og redusere sysselsettingen de neste 6 månedene i prosentpoeng

Tallene er vektet men ikke sesongjustert. Tall for 2. kvartal 2023.

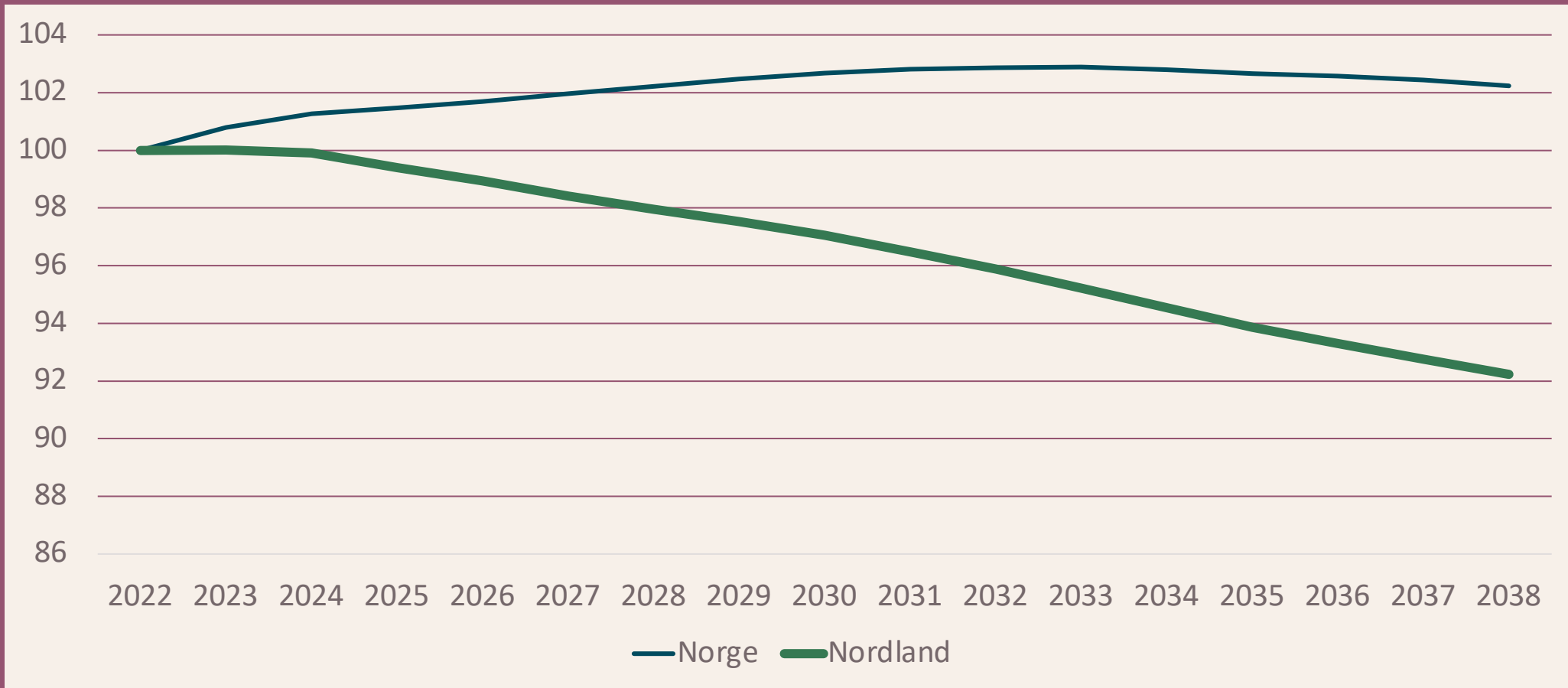
Kilde: Næringslivets økonomibarometer/NHO

Tilførselen av arbeidskraft i Nordland fremover til 2038, -7 til 8 %

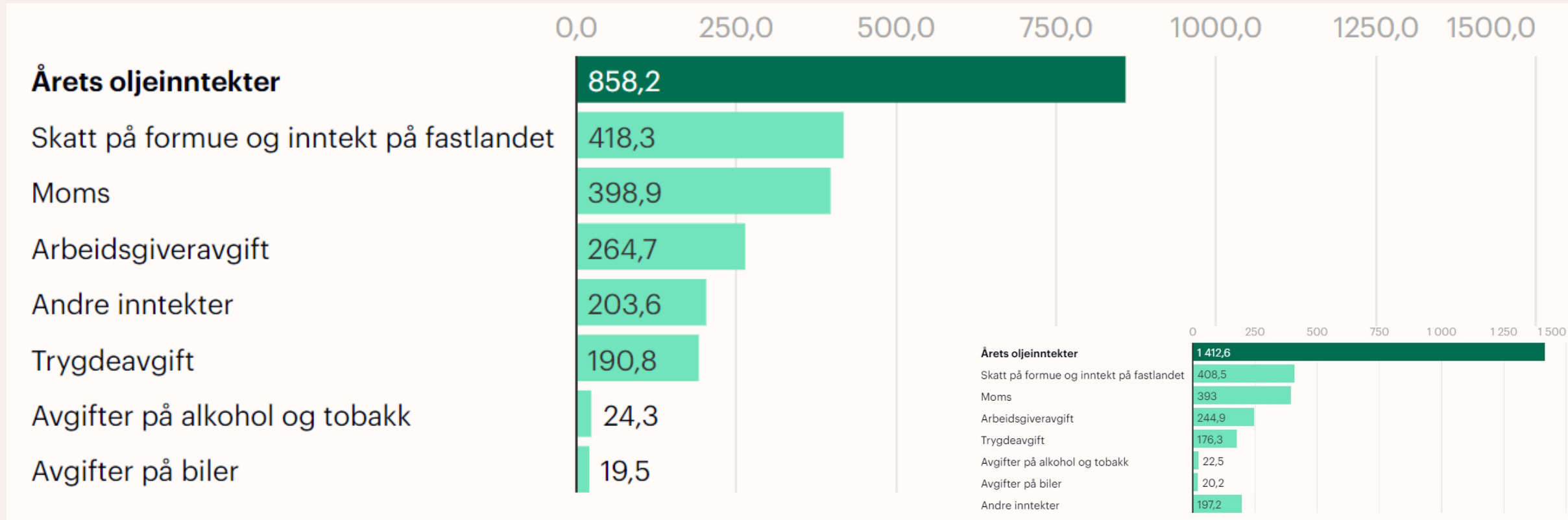
I løpet av de neste 15 årene tilsier SSBs hovedprognose en befolkningsvekst i de største byene i landet.

NB! Prognosene tar ikke hensyn til f.eks. nye bedriftsetableringer og effektene av slike.

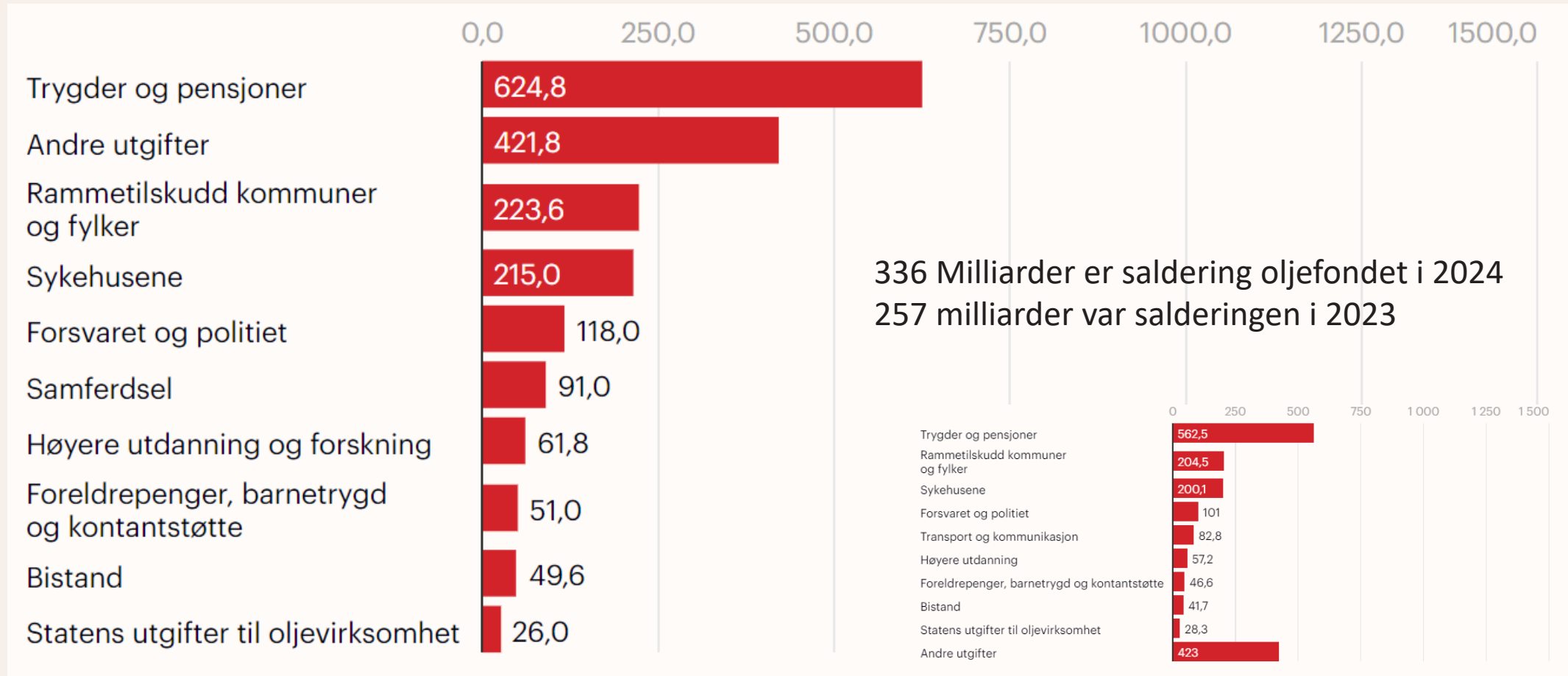

Statsbudsjettet Norge 2024: 2378 milliarder (2875 mrd i 2023). 496 MRD i overskudd

Utgiftsbudsjett Norge: 1882 Milliarder (1748 mrd i 2023)

Fra Oljefondet: 336 milliarder. Netto til Oljefondet i 2024 fra høye olje og gass priser: 495 mrd

Statsbudsjettet for Nordland

	Milliarder
Forsvaret, Evenes, Andøy, kystvakt	3,62 mrd
Helse	53 mill
Helikopterbase Bodø	29 mill
Regional utvikling	142 mill
The Whale	20 mill
Arctic Race	15 mill
Blått Bygg ferdigstillelse	199 mill
Nord Universitet	1,9 mrd
E6 Sørfold , Gullsfjord, gratis ferge mm	? Mrd
Nye flyplasser Bodø og Mo	2,9 mrd
Økt overføring til kommuner	4,70 %
Økt overføring til Fylkeskommune	5,20 %

Leverer bra på samferdsel, men

Men grunnrenteskatt på havbruk, kraft, vind og snart fiskeri skaper stor usikkerhet fremover

Ekstraordinære arbeidsgiveravgift på høyt lønnede er ikke så midlertidig likevel...

E6 Sørfold, fra sikker oppstart til.....

Det lanseres Grønn Industripakke, men uklart om det fremmer investeringer i Nordland på noen måte. EU pakker og USA s virkemidler gjør Norge lite konkurransedyktige. Favoriserer vi de investeringene som gir størst dekarbonisering?

Ingen avklaring av fastsetting av normpriser for havbrukets grunnrente beskatning

Det varsles grunnrente skatt for fiskeriene som vil påvirke næringens utvikling negativt

Co2 avgiften i industrien endres, skaper usikre rammebetingelser neste 10 år

Grønt industriløft: 90 mrd over en årrekke på 7 områder.

Batteri er en av de 7, havvind kan likevel svelge at.

2023 og 2024:

Pakken ser slik ut:

- 3 mrd. i ny kapitaltilførsel til Nysnø (1,85 mrd.), Siva (1 mrd.) og Investinor (150 mill.)
 - 10 mrd. i økt garantiramme under Eksfin
 - 1 mrd. i økt låneramme under Innovasjon Norge
 - 1 mrd. kroner over fem år i tilskudd til teknologiutvikling innenfor batteriprojekter av felleseuropeisk interesse (Innovasjon Norge).
- Dette er bra for nye prosjekter, men er det bra nok for de som er klare for bygging av fullskala produksjon i Norge? En risikerer å si nei til:

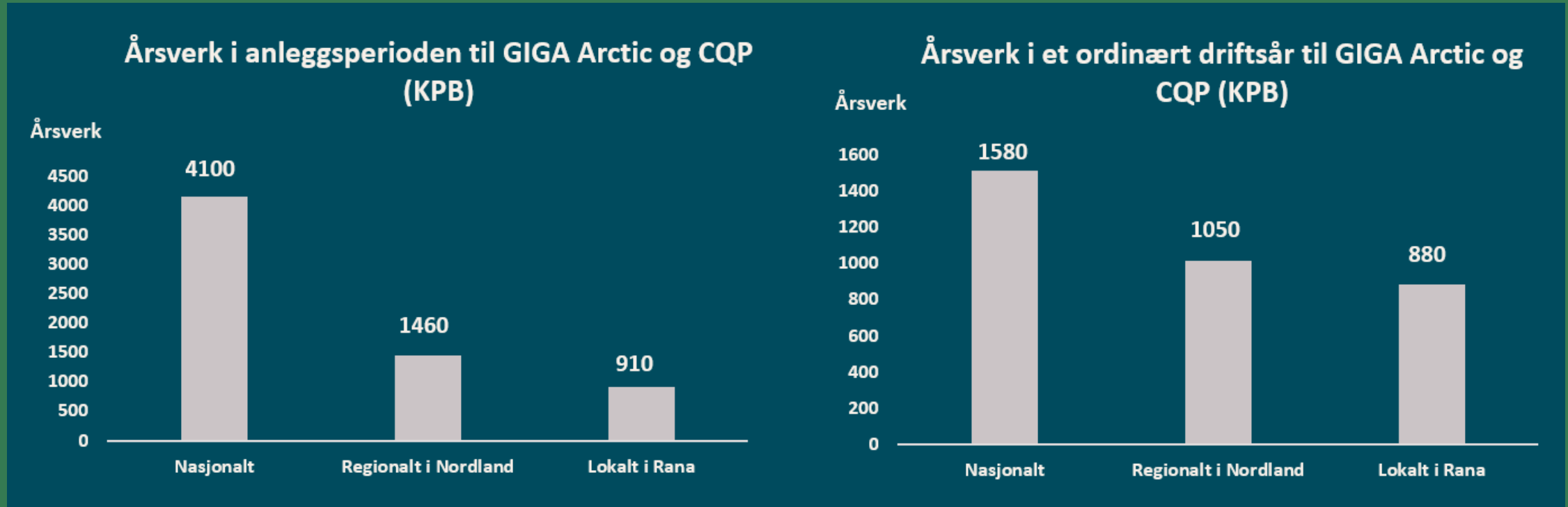

Batterier

Norge skal videreutvikle en sammenhengende og lønnsombatteriverdikjede, som spenner fra bærekraftig mineralutvinning til resirkulering av batterier. Norge skal være et attraktivt vertsland for lønnsomaktivitet i hele batteriverdikjeden og tiltrekke seg de store batteriinvesteringene og gigafabrikkene.

PROGNOSE PÅ RINGVIRKNINGER – BATTERIFABRIKKER I MO I RANA

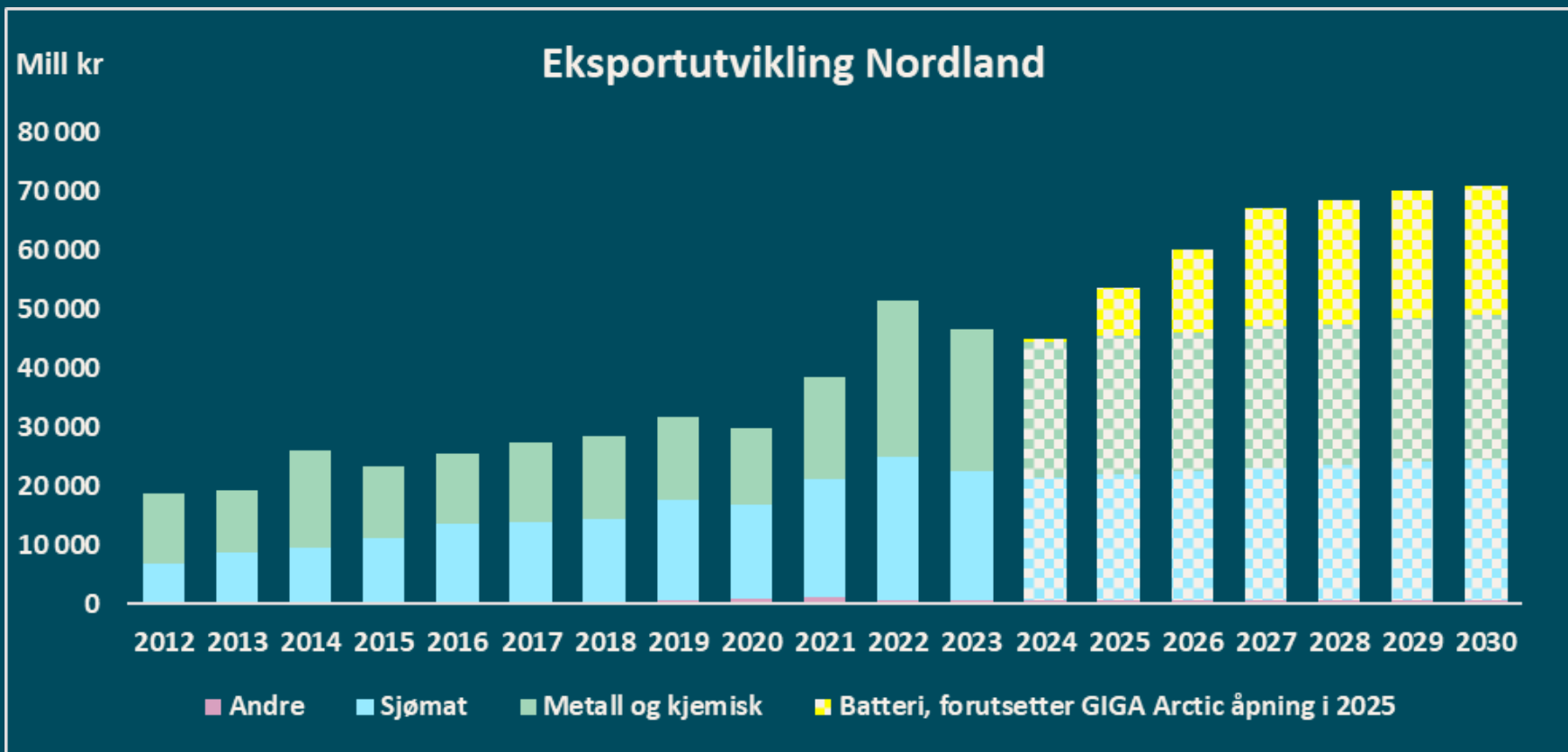
Beregningene er basert på Investeringer på i alt 17 milliarder i Mo i Rana og drift av fabrikkene ved full produksjon

Investeringsoversikter og driftsbudsjetter er benyttet som grunnlag for beregning av årsverkene.

KPB har estimert verdiskaping i Nordland til 4,2 milliarder årlig når GIGA Arctic er i full drift. Verdiskapingen i Norge er totalt 5,2 milliarder årlig. Sysselsettingen i Rana vil øke med nær 1200 personer totalt når en tar med ektefeller og medboende som kommer inn i arbeidsmarkedet i regionen

FREYR KAN ØKE EKSPORTEN FRA NORDLAND MED 40 %

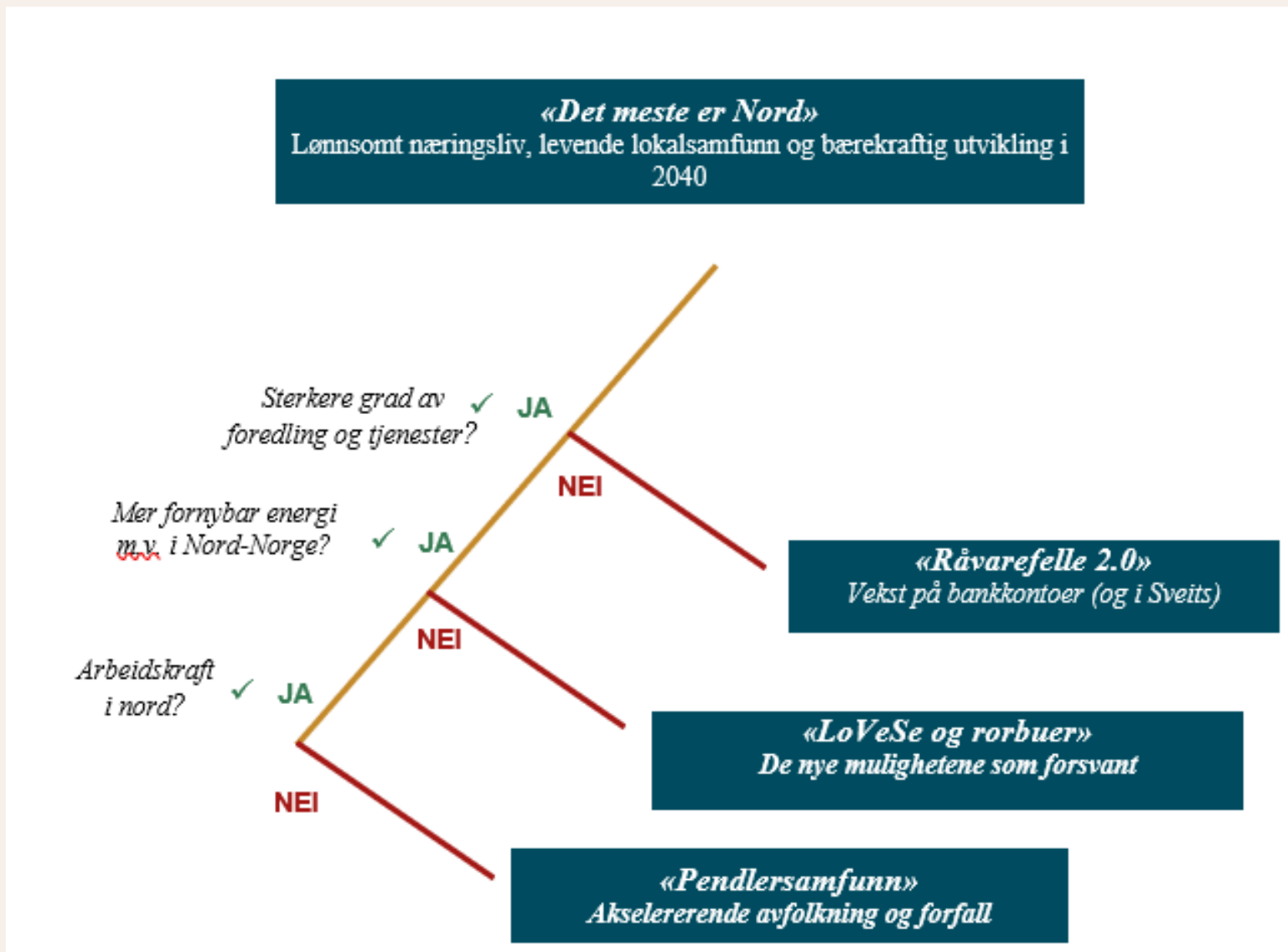
Eksportprognosen er laget med utgangspunkt i indikativ utvikling i produksjonsvolumer fra GIGA Arctic fra 2025. og forventet prisutvikling

Prognosen er usikker siden investerings-beslutninger for GIGA-fabrikkene er utsatt.

KPS analyse viser en indikativ årlig eksportverdi ved full kapasitet i GIGA Arctic er i området 21 milliarder.

Budsjettet i forhold scenarioer for Nord Norges utfordringer og muligheter

Gjør samferdselen bedre.

Gjør lite for å øke investeringer i grønn energiproduksjon og grønn industri og dermed lite for jobbskaping og befolkningsutvikling

Gjør lite for å motvirke pendlersamfunnet som vokser frem

Bidrar lite til investeringer i batteri og annen Grønn industriutvikling

Bidrar lite til økt produksjon av fornybar energi, men økte skatter

Bidrar lite til produkter høyre opp i verdikjeden og skremmer bort investorer

Det store potensialet i Nord blir ikke til verdiskaping

Takk for meg

www.kpb.no

Sjøgata 15/17
8006 Bodø